Laiškas Valerijai Čiurlionytei, 1917-06-01, [iš Sočio – į Iskorostį].

Aš rožių nemyliu.

Aš rožių nemyliu.

Jos dera tik triumfo kelią barstyti, jos ryškios ir išnašios ir mėgsta daug šnekėti.

Jos dera tik žemės iškilmei, tik tajai puotai, kur geriama midus, su aguonoms maišytas, kur auštantis rytas vakaru dvelkia.

Jos dera tik sodo alėjoms ir kapinynams.

Jos dera tik parko merginoms ir miesto jaunikaičiams.

Aš rožių ir neskinu.

Aš labai labai pamilau mėlynas vosilkas. Einu jų ieškot toli. Į sodžių. Į lauką. Kur prisėta daugel daugel kukurūzų. Ten auga ir vosilkos. Ir jų daugel tenai. Ar yra kas gražesnio kaip tos žydriai dangiškos mėlynos galvikės, kaip jos lenkias nuo vėjo ir šlama, ir dainuoja! Ar yra kas gražesnio kaip tasai mėlynų žarijų vainikas, vyniojąs plaukus ir galvą, darąs in giedrų dangų panašų?

Ar tu myli giedrų dangų? Ar tu myli tokį dangų, kur nėra nė vieno debesėlio, nė vieno šešėlio, kur nei sakalas, ne arelis neskraido, kur lelionę kelia viena vienintėlė Saulė ir visą pasaulį šviesos okeane skandina — ar tu myli tokį dangų?

Kažkaip dažnai menu Lietuvą. Ir dažniausia man menas laukai, pievos, laukai, linais nusėti. Ir matos man, kaip žydi linai-lineliai. Visos marės mėlynų viršūnių, mėlynų galvelių. Ir aš matau, kaip jie jūruoja, tie linai mėlyngalviai, kaip jie pina tokias skaisčias nekaltybės karūnas, kaip jie gyvena ir alsuoja — ir širpuliai bėga per krūtinę…

Ar tu myli linus, linų žiedus?..

Kai grįšim Lietuvon ir pas tave bus darželis, tai tu man pasėsi vienoj lovelėj-eželėj linų, linelių del manęs. Ir aš kas rytą skinsiu mėlynus žiedelius ir in plaukus pinsiu.

Nieko gražesnio, nieko skaidresnio nėra kaip mėlynų linų jūra! Ji tyli. Jie niekuomet nesusiburia, nesiniaukia. Jei vėtra pro juos prabėga — jie žemai galvikes nulenkia. Jei saulė dangui susišypso — jie aukštai pasistiebia.

Jei dienelė ūkanota ir dargana — jie tyliai jūruoja ir tylią savo dainužę pina…

Kai grįšim Lietuvon ir pas tave bus darželis — tu man pasėsi jame linelių mėlynžiedžių…

Šiandie pirma birželio. Apvaikščiočiau šventę jauno gimusio berželio, nusipinčiau vainiką, tik beržai čionai neauga. Auga tik žilvyčiai, žilvytėliai, bet tokie nusvirę, tokie verkėjėliai, kad jų kasos, žalios ir saulėj blizgančios, siekia žemę. Čia žilvyčiai tokie pat verkėjėliai, kaip ir mūsų Tėvynėj berželiai. Pasidirbsiu vamzdį ir dūduosiu prie marių ilgėjimos dainelę…

Šiandie koks rytas!

Ar tu žinai, kaip gerai jaunam būti ir toli toli skrajoti? Kai buvau kalnuos — aš temačiau tik sakalus — margus, margus sakalėlius, ir rodos man, kad aš pradedu gyventi sakalų gyvenimu. Ir rodos man, kad aš iš vieno gyvenimo („яви“ [1]) nubudau in kitą. Keista jinai. Bet gera. Aš nenoriu jos suprasti — aš ją myliu ir galas.

Laukiu, kol linai ims žydėti, kol išgirsiu jų dainužę…

Ar tu nori, Sesutėle, kad aš nueičiau toli toli į kalnus, kur ir žalčiai nebeužlipa, kur vien tik arai…

Ar tu nori?

Aš nueisiu. Aš labai labai noriu. Aš klonyj gyvent nebegaliu. Man taip ilgu. Aukštybės, platybės, platybės! Aš taip myliu platų dangų ir mėlynas kalnų viršunes.

Tavo Brolužis Bolyt[i]s
1/VI 17

KOMENTARAI

[1] явь ~ *rus* =tikrovė, realybė.